

naar en ung Mand skal forberedes til at komme paa Seminarium, at de Forberedelser, der bliver gjorte, den Indsats, der voves, er af langt større Værdi end de 10 Kr., der er Tale om her. Naar denne Afgift er foreslaaet, finder jeg, det er betimeligt i Overensstemmelse med de Forhold, som virkelig eksisterer i dette Øjeblik paa dette Omraade, hvor der er en Tilgang saa enorm, saa overflødig stor af Folk, der vil prøves til Optagelse paa et Seminarium, at det er billigt, at de betaler en Afgift derfor.

Med disse Bemærkninger skal jeg slutte for Øjeblikket.

Eduard Larsen: Der er jo efter den Stilling, den højtærede Minister har taget, i og for sig ikke megen Anledning for mig til at fordybe mig stærkt i denne Sag; jeg maa saa trøste mig med, at Fremtiden en Gang vil vise, at jeg i Tide har sagt til i denne Sag; det skal nok vise sig, at det er mig, der er i Pagt med Fremtidens Tanker i denne Sag, og ikke Ministeren og hans Følgesvende. Men jeg kan dog ikke lade være at gøre et Par enkelte Bemærkninger, navnlig overfor det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager). Han siger meget rigtigt, at de to Punkter, paa hvilke dette Ændringsforslag skulde hjælpe, var paa Kravene, som nu er blevet for store, og paa Tilgangen. Med Hensyn til Kravene vil jeg kun sige, at den skærpede Optagelsesprøve ikke vil hjælpe det allerbitterste. Der vil ikke blive sparet blot 10 Timer af reel Undervisning. Selv om det præciseres ved en kongelig Anordning, hvad der her skal læres, bliver vi dog nødt til at begynde forfra i den hele Belæring, og vi bliver nødt til at benytte alle tre Aars Timer fuldt ud; der vindes intet. — Det andet var Tilgangen. Ja, der har vi netop Pointen; det er Tilgangen, man vil stoppe, ikke ved den naturlige Regulering, som ligger i, at en skønne Dag er Tilstrømningen saa stærk, at den standser af sig selv, men man vil standse den ved et brutalt Greb, et Greb, som gaar ud paa at slaa ned. Jeg har i og for sig ikke saa meget mod dette brutale Greb, hvis det er berettiget, men mit Standpunkt overfor denne Sag er, at dette Greb er i Bund og Grund principielt forkert. Maa jeg først sige, at den Tilstand, der er til Stede, er ikke nær saa slem, som den maales af. Det er ganske rigtigt, at der hvert Aar produceres flere og flere, en hel Række Læreraspiranter, som vanskeligt finder Anvendelse. Seminarierne fyldes ogsaa til en vis Grad, men det er for øvrigt det store Spørgsmaal, om ikke netop denne Fyldning

af Seminarierne er en af Udvejene. Hvis vi faar Dobbeltklasser eller 3 Parallellklasser, kunde det netop tænkes, at der aabnedes en Udvej til at ansætte Lærere i et specielt Fag, som Seminarierne paa Landet saa kunde have Raad til at holde og benytte, hvilket de, naar de har en enkelt Klasse, ikke kan. Netop den Tilstand, som er ved at udvikle sig, kan i og for sig blive en Helbredelse, men at selve Tilstanden skulde være saa slem, at den ganske bestemt maa modvirkes og modvirkes, som det sker her, vil jeg benægte. Jeg tror, at en saadan Tvangsregulering er noget, man kun skal gribe til i alleryderste Øjeblik.

Naar man saa spørger — det var vist det ærede Medlem fra Vejle (Nørgaard) — om vor Udvej, vil jeg sige: Vi forlanger slet ikke nogen Udvej, vi synes, det hele er fortræffeligt, som det er. Vi vil kun have Lov at gøre opmærksom paa, at den Udvej, som nu anvises os, er — hvad skal jeg kalde det — uheldig. Den er forfejlet; den beror i sin inderste Kærne paa Eksamenssystemet, paa Censorer, og min Paastand er den, at man ikke kan begynde at sigte Mennesker med en Eksamen; man maa først kende disse Elever; man kan sigte dem, naar et Aar er omme, men ikke ved Begyndelsen af deres Bane; det er Hovedsagen i dette Spørgsmaal. Nu siges der fra forskellige Sider: Ja, men Censorerne og Lærerne skal have ikke alene et Kundskaabindtryk, men ogsaa et alment Indtryk af vedkommende. Det er den rene Naivitet: et alment Indtryk af en Elev i Løbet af en 5—10 Minutter! paa det skal man afgøre, om han skal have Ret til at gaa videre, samtidig med at man f. Eks. konstaterer, at han har for faa Kundskaaber. Det er netop Pointen, at det er en Eksamen, som er uanvendelig paa dette Trin; at man vil have en højtidelig Eksamen lige ved Begyndelsen, naar man staar overfor en Række Elever, som man ikke kender og ikke kan kende, er galt. Der er ingen anden Vej end denne ene: en ganske simpel Prøve, der sikrer det mest elementære, og skal man saa yderligere sikre noget, bør man gaa den Vej, som Forordningen af 1818 greb til: man skal sigte sit Materiale og standse Eleverne det første Aar. Naar der er Tale om Oversiddere, vil jeg give det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager) Ret i, at dem skal man være varsom med. Men netop naar Tilstrømningen er stærk, vil man have den rigeligste Anledning til paa det Tidspunkt, da man er berettiget dertil, at være ubarmhjertig. Saa kan man være det, men man kan hverken gribe til Barm-